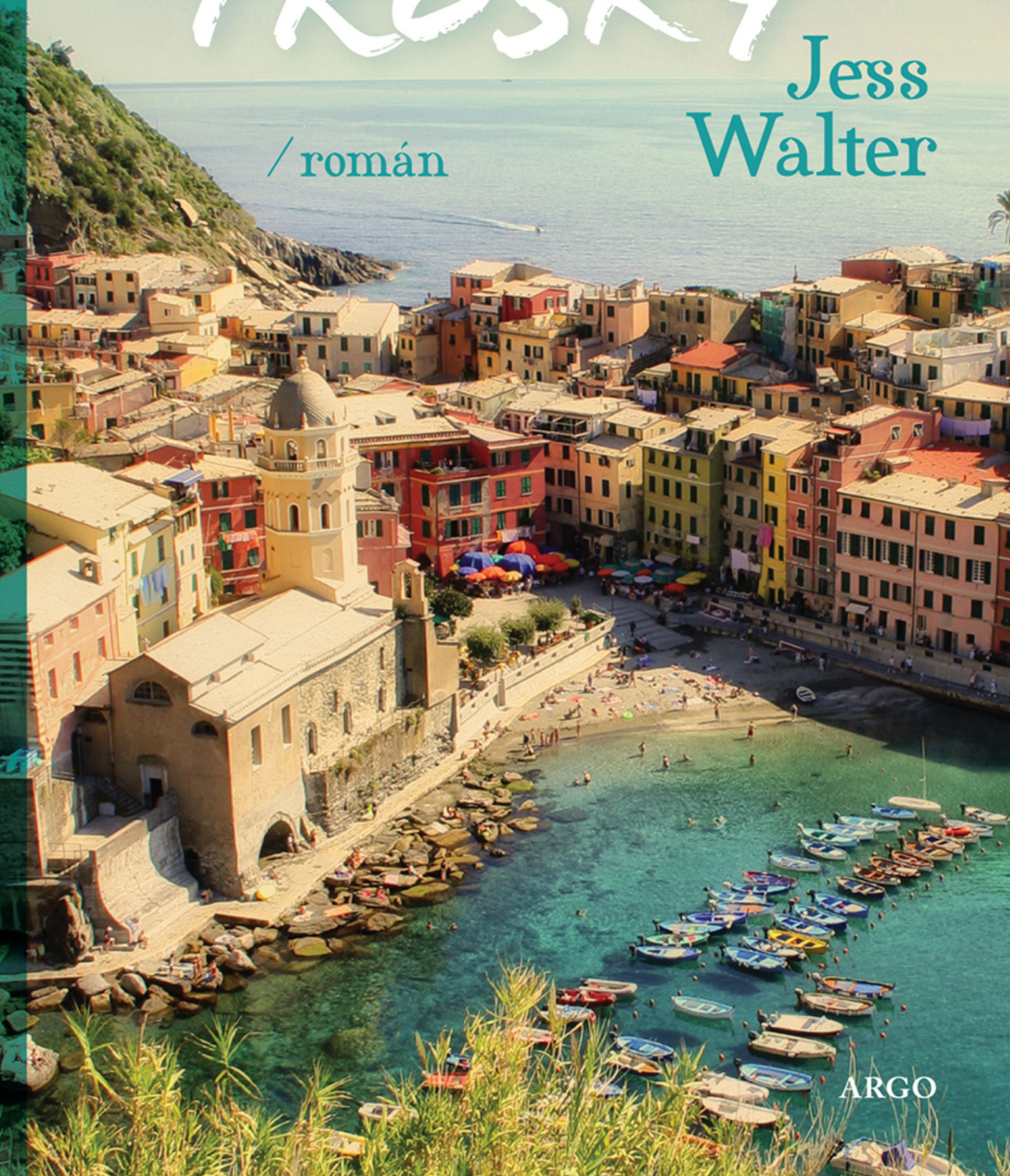


# NÁDHERNÉ TROSKY

/ román

Jess  
Walter



ARGO



Jess Walter  
Nádherné trosky





# NÁDHERNÉ TROSKY

Jess  
Walter

*Přeložil Petr Štádler*

ARGO

© Argo, 2014

Published by arrangement with HarperCollins Publishers.

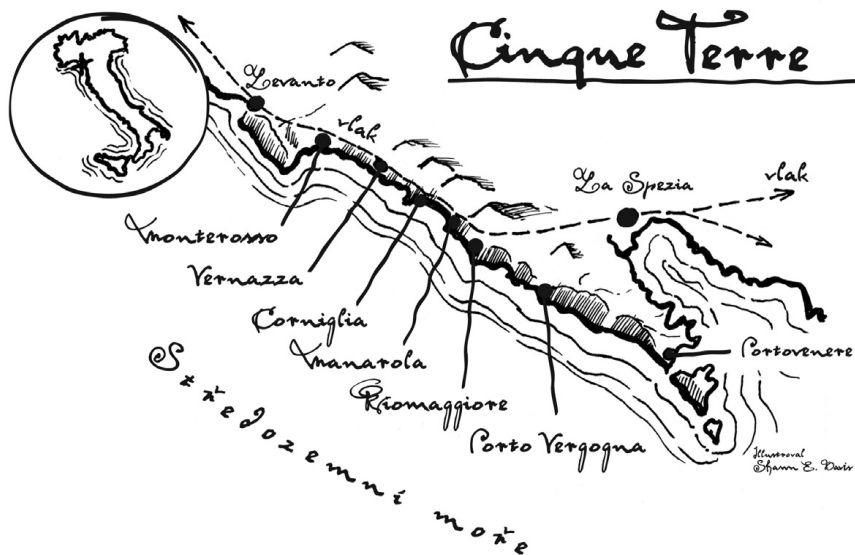
BEAUTIFUL RUINS. Copyright © 2012 by Jess Walter

Translation © Petr Štádler, 2014

ISBN 978-80-257-1092-0 (váz.)

ISBN 978-80-257-1120-0 (e-kniha.)

*Anne, Brooklyn, Avě a Alecovi*



Staří Římané postavili největší divy architektury  
proto, aby v nich bojovala divá zvěř.

– Voltaire, *Sebrané dopisy*

Kleopatra: Já nechci mít lásku za svého pána.  
Marcus Antonius: Nebudeš mít lásku.

– z katastrofického filmu *Kleopatra* z roku 1963

V roce 1980 vedl Dick Cavett čtyři skvělé rozhovory  
s Richardem Burtonem. Čtyřiapadesátiletý Burton, v té  
době už nádherná troska, byl naprosto uchvacující.

– Louis Menand, „*Talk Story*“,  
The New Yorker, 22. listopadu 2010



# 1

## UMÍRAJÍCÍ HEREČKA



*Duben 1962*  
*Porto Vergogna, Itálie*

Umírající herečka přijela do jeho vesnice jedinou přímou cestou – na lodi. Motorový člun doklokotal do zátoky, houpavě proplul kolem kamenné přístavní hráze a drcnul do špičky mola. Herečka na zádi kratičce zakolísala, poté se natáhla a štíhlou rukou se pevně chytila mahagonového zábradlí. Druhou si na hlavu přitiskla klobouk s širokou krempou. Všude kolem ní se o pableskující vlny lámaly střepy slunečních paprsků.

O dvacet metrů dál sledoval příjezd ženy Pasquale Tursi. Připadal si jako ve snu. Nebo spíš naopak, jak ho později napadlo: ne ve snu, ale v nenadálém prozření po prospaném životě. Pasquale se narovnal a nechal toho, co právě dělal, co během toho jara dělal obvykle – jeho rodině tady patřil prázdný *pensione* a Pasquale se pod ním pokoušel vybudovat pláž. Po prsa v chladném Ligurském moři přehazoval kameny velké jako kočka a snažil se jimi zpevnit vlnolam, aby mu vlny neodnášely jeho pahrbek ze stavebního písku. Pasqualeho „pláž“ měřila na šířku jenom jako dvě rybářské lodě a podloží pískového poprašku tvořil zvrásněný kámen, ale v celé vesnici měla k rovnému kousku pobřeží nejbliž. Jediné lodě, které v tomhle preludu městečka pravidelně připlouvaly a odplouly, sice patřily hrstce místních rybářů, lovících sardinky a ančovičky, přesto vesnice dostala paradoxní – nebo možná optimistický – název *Porto*. Zbývající část jména, *Vergogna*, znamenala „hanba“ a upomínala na skutečnost, že vesnice vznikla v sedmnáctém století jako

místo, kde námořníci a rybáři naleznou ženy po stránce mravní i obchodní jaksi... ohebné.

V den, kdy překrásnou Američanku poprvé spatřil, byl Pasquale až po prsa ponořený i do snění. Představoval si umouněnou vísku Porto Vergogna jako rostoucí rezort a sebe jako kultivovaného byzysmena šedesátých let, muže nekonečných možností, před nímž se otevírají velkolepé přísliby moderní doby. Všude spatřoval *il boom* – jako vlna se Itálií šířily bohatství a gramotnost a proměňovaly ji. Tak proč ne i tady? Domů, do zaostalé vesničky svého mládí, se nedávno vrátil po čtyřech letech v rušné Florencii s dojmem, že přináší zásadní svědectví o světě – o zářné éře nablýskaných *macchine*, televizorů a telefonů, dvojitých martini a žen v úzkých kalhotách, o světě, který předtím jako by existoval pouze ve filmu.

Porto Vergogna tvořil tucet starých nabílených domků semknutých v hloučku, opuštěná kaple a jediné místní komerční zařízení – hotýlek s kavárnou, který patřil Pasqualeho rodině –, to vše natěsnané jako stádo spících koz v záhybu strmých útesů. Za vesnicí stoupaly do výše téměř dvou set metrů skály, nad nimiž se zvedala stěna černých, žíhaných hor. Pod osídlením se moře vinulo do kamenité zátoky, stočené jako kreveta, z níž vyplouvali rybáři a kam se zase každý den vraceli. Do osady zezadu odříznuté útesy a zepředu mořem se nedalo dostat autem ani povozem, a ulice, pokud se tak daly nazvat, tu proto tvořilo několik úzkých cestiček mezi domy – cihlami lemované silničky užší než chodníky, prudce klesající průchody a stoupající schodišťátka natolik těsná, že pokud člověk zrovna nestál na malém náměstíčku Piazza San Pietro, mohl kdekoliv ve vesnici natáhnout ruce a na obou stranách se dotknout stěny.

V tomto ohledu se zapadlé Porto Vergogna příliš nelišilo od starobyklých, na vrcholcích útesů posazených městeček regionu Cinque Terre na sever odsud, až na to, že bylo menší, odlehlejší a ne tak malebné. Hoteliéři a restauratéři ze severu vesničky vklíněné do vertikální průrvy v útesu dokonce vymysleli vlastní přezdívkou: *culo di baldracca* – čubčí díra. Navzdory opovržení sousedů však Pasquale dospěl stejně jako otec k názoru, že Porto Vergogna by jednoho dne

mohlo vzkvétat jako zbytek Levante, pobřeží na jih od Janova zahrnující Cinque Terre, nebo dokonce větší turistická města na nábli Riviére. Když už do Porto Vergogna nějaký ten zahraniční turista vzácně doplul nebo dorazil po svých, většinou šlo o zabloudivšího Francouze nebo Švýcara, ale Pasquale v sobě pořád choval naději, že šedesátá léta s sebou přinesou záplavu Američanů, v jejichž čele bude stát ten jejich *bravissimo* prezident John Kennedy se svou ženou Jacqueline. Jenže Pasquale věděl, že pokud má mít jeho vesnice šanci proměnit se v *destinazione turistica primaria*, musí takové rekreanty nalákat, a aby toho docílila, potřebuje ze všeho nejdřív pláž.

A tak když se červený mahagonový člun houpal do jeho zátoky, stál Pasquale zpola ponořený ve vodě a pod bradou držel balvan. Loďku řídil jeho starý přítel Orenzio; patřila Gualfredovi, bohatému obchodníkovi s vínem a hoteliérovi, který měl pod palcem cestovní ruch na jih od Janova, jeho luxusní desetimetrový sportovní člun však do Porto Vergogna zavítal jen zřídka. Pasquale sledoval, jak se poskakující loď uklidňuje, a nenapadlo ho nic jiného než zvolat: „Orenzio!“ Jeho kamaráda pozdrav překvapil – přátelili se už od dvanácti, ale s Pasqualem na sebe většinou nepokřikovali... To už na sebe spíše kývli, ohrnuli ret, dotkli se obočí. Orenzio místo odpovědi vážně přikývl. Když převážel turisty, zvláště Američany, vystupoval seriózně. „Jsou to vážní lidi, ti Američani,“ vysvětloval kdysi Pasqualemu. „Ještě podezřívavější než Němci. Když se moc směješ, Američani mají pocit, že je okrádáš.“ Dnes se Orenzio tvářil obzvláště upjatě. Pohled vrhal na zád, na ženu ve světle hnědém plášti, pevně staženém kolem útlého pasu, již většinu tváře zakrýval klobouk s měkkou, širokou krempou.

Potom žena Orenzia tiše oslovila a její slova se rozletěla po vodní hladině. Nějaká hatmatilka, pomyslel si napřed Pasquale, pak ale rozeznal angličtinu – tedy americkou angličtinu: „Promiňte, co to ten muž dělá?“

Pasquale věděl, že se jeho kamarád v angličtině necítí pevný v kramflecích a má sklon tou příšernou řečí odpovídat co nejstručněji. Orenzio letmo pohlédl na Pasqualeho, třímajícího balvan

na budovaný vlnolam, a pokusil se namísto italského *spiaggia*, pláž, o anglické slovíčko *beach*. Lehce netrpělivě ze sebe vypravil: „*Bitch*.“ Žena naklonila hlavu, jako by špatně slyšela. Pasquale se pokusil vypomoci a zamumlal, že *bitch* je pro turisty, „*per i turisti*“. Zdálo se však, že ho krásná Američanka neslyší.

Sen o turistech zdědil Pasquale po otci. Carlo Tursi strávil poslední desetiletí života přesvědčováním pěti větších vesnic Cinque Terre, aby Porto Vergogna přijaly mezi sebe jako šestou. („O kolik to zní líp,“ říkával, „*Sei Terre*, Šestizemí. Na Cinque Terre si turisté lámou jazyk.“) Jenže mrňavé Porto Vergogna postrádalo půvab a politickou sílu svých pěti větších sousedů, a tak zatímco se ta pěťice propojila telefonními dráty a nakonec i železniční tratí vednou tunely a vesele tyla ze sezonních turistů a jejich peněz, šestá zakrňovala jako přebytečný prst. I na to, aby se železniční tunel prorazil ještě o kilometr a tou stěžejní tratí se s větší pětkou měst na útesech provázalo také Porto Vergogna, si Carlo dělal zálusk marně. Nikdy k tomu nedošlo, a poněvadž nejbližší silnice vedla za terasovitými vinicemi táhnoucími se podél útesů Cinque Terre, zůstávalo Porto Vergogna odříznuté, osamoceně zaklíněné do vrásky v černých žebrovaných skalách, před sebou nic než moře, za zády stezky strmě sestupující z útesů.

V den, když přijela zářná Američanka, byl Pasqualeho otec už osm měsíců po smrti. Carlo skonal rychle a tiše – když si četl svoje oblíbené noviny, v mozku mu praskla cévka. Pasquale si pořád dokola přehrával posledních deset minut otcova života: Carlo popíjel espresso, potahoval z cigarety, pak ho v milánských novinách něco pobavilo a zasmál se (Pasqualeho matka si tu stránku schovala, ale nic vtipného na ní nenašla), načež se složil na stůl, jako by zaklimbal. Pasquale se o otcově smrti dozvěděl na univerzitě ve Florencii. Po pohřbu úpěnlivě prosil postarší matku, aby se do Florencie taky přestěhovala, ale ji pohoršovala už jen ta představa. „Co bych to byla za manželku, kdybych tvého otce opustila jen proto, že zemřel?“ Pasquale tak neměl na vybranou, alespoň ve svých očích: musel se vrátit domů a o churavou matku se postarat.

A tak se Pasquale nastěhoval zpět do svého starého pokoje v hotelu. A možná v tom byl pocit viny, že dřív otcovým nápadům nepřikládal váhu, ale najednou tenhle rodinný hostinec viděl v novém světle, jako by podědil otcovy oči. Ano, z tohotohle městečka by mohlo vyrůst doopravdy moderní italské rekreační středisko, útočiště pro Američany: kamenité pobřeží pokrývají slunečníky, závěrky fotoaparátů cvakají, všude samí Kennedyové! A jestli se v myšlence přeměny prázdného *pensione* na světový rezort skrýval i jistý soukromý zájem, tak ať: starý hotel představoval jeho jediné dědictví, jedinou výhodu, která mu z rodinných vazeb plynula – a v jeho kultuře se člověk bez takových výhod neobešel.

Hotel tvořila *trattoria* – kavárnička o třech stolcích –, kuchyň a dvě malá apartmá v přízemí a šest pokojů bývalého nevěstince v horních patrech. S hotelem se pojila odpovědnost pečovat o jeho jediné pravidelné nájemníky, *le due streghe*, jak jim říkali rybáři, dvě čarodějnice: Pasqualeho chromou matku Antonii a její sestru Valerii, obludu s vlasy jako dráty, která z velké části obstarávala vaření, když tedy zrovna neječela na líné rybáře či nějakého toho příležitostného hosta.

Pasquale byl tolerance sama a od trpělivosti ho nemohla odradit ani melodramatická, podivínská *mamma*, ani bláznivá *zia*. Stejně snášel i hulvátské, přisprostlé rybáře. Ráno co ráno každý z nich dotáhl své *peschereccio* k vodě a spustil je na moře; ty malé dřevěné kocábky se pak na vlnách pohupovaly jako špinavé salátové mísy a přívěsné motory jim čadily a bafaly do rytmu. Den co den rybáři nalovili právě tak akorát sardelí, sardinek a kaniců, aby je dokázali udat trhům a restauracím na jihu, načež se vrátili popíjet grappu a pokuřovat štiplavé cigarety, které si sami umotali. Pasqualeho otec si dával vždy záležet, aby se on i jeho syn – jakožto potomci vážené florentské kupecké třídy, jak tvrdil – od sprostých rybářů důsledně distancovali. „Podívej se na ně,“ nabádal Pasqualeho zpoza jedněch z řady novin, které mu každý týden doručovali poštovním člunem. „V civilizovanějších dobách by u nás sloužili.“

Válka připravila Carla o dva starší syny, a nehodlal dopustit, aby jeho nejmladší skončil na rybářském člunu, v konzervárnách v La